

امتحانات متمرکز تکمیلی نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۰

ساعت برگزاری: ۹ صبح / نمره: ۱۴ / مدت باکالی: ۹۰ دقیقه

رشته‌های فلسفه، کلام، تفسیر، تاریخ، اخلاق، مهدویت، امامت، ادبیات عرب، مشاوره خانواده و تربیت دینی

شماره یا نام مصحح اول	نمره بر عدد	نمره بر حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره بر عدد	نمره بر حروف

مهر مدرسه

کد امتحان:	۳۴۰۰۱/۰۷
تاریخ آزمون:	۱۴۰۰/۱۰/۱۲
عنوان:	اصول ۳
کتاب:	اصول فقه مظفر
محدوده:	جلد سوم و چهارم: از ابتدای «المقصد الثالث: مباحث الحجّة» تا اول «الباب الخامس: حجیة الظواهر»
حذفیات:	مباحث مقدمات دلیل انسداد تا ابتدای کتاب العزیز و مبحث دلیل حجیة خبر الواحد من الاجماع و بحث الباب الثالث الاجماع

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کد طلایی: ..... مدرسه علمیه: ..... شهرستان: ..... استان: .....

..... / ۵

۱- کدام گزینه در مورد مراد از «حجّة» در اصطلاح علم اصول صحیح است؟

- الف. کلّ شيء یثبت متعلّقه ولا یبلغ درجة القطع
- ب. کلّ شيء یصلح أن یحتجّ به علی الغیر
- ج. کلّ ما یتألف من قضایا تنتج مطلوباً
- د. الحدّ الاوسط فی القیاس

..... / ۵

۲- فعل و ترک فعل از جانب معصوم علیه السلام در صورت تجرد از قرینه، به ترتیب بر چه چیزی به صورت قطعی دلالت می‌کند؟

- الف. وجوب - عدم وجوب
- ب. استحباب - کراهت
- ج. جواز - عدم وجوب
- د. وجوب - حرمت

..... / ۵

۳- نظر مرحوم مظفر^(ه) در خصوص نقش عبارت: «أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ» در آیه شریفه: «إِنْ جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهَالَةٍ» چیست؟

- الف. جمله مستانفه
- ب. مفعول مطلق
- ج. مفعول له
- د. مفعول به

..... / ۵

۴- به نظر مرحوم مظفر^(ه) کدام یک از ادله زیر بر حجیت خبر واحد دلالت ندارد؟

- الف. بناء العقلاء
- ب. آیه الکتمان
- ج. الروایات
- د. آیه النبأ

..... / ۵

۵- چرا مرحوم نائینی^(ه) خبر واحد را مشمول آیات رادعه از عمل به ظن نمی‌داند؟

- الف. لانّ دلیل حجیة الخبر و الآیة یتعارضان
- ب. لانّ دلیل حجیة الخبر حاکم علی الآیة
- ج. لانّ دلیل حجیة الخبر یخصّ الآیة
- د. لانّ الخبر من افراد العلم عند العقلاء

۶- به نظر مصنف روایت: «إنّ دین الله لا یصاب بالعقول» به چه معنایی اشاره دارد؟

۰/۵

الف. نفی استقلال العقل فی إدراک الأحکام بالقیاس.

ب. نفی حجّیة القطع و النهی عن الأخذ به مطلقاً.

ج. تقييد الأحکام الشرعیة بالعلم بها من الكتاب.

د. نفی إدراک العقل للحسن و القبح العقليين.

۱

۷- چرا جعل طریقیّت برای قطع امکان ندارد؟

پاسخ: زیرا طریقیّت برای قطع ذاتی است (یا از لوازم ذات است) و در فلسفه ثابت شده است که ذاتی یک شیء را نمی‌شود با جعل تألیفی جعل کرد، زیرا این جعل در جایی امکان دارد که امکان تفکیک بین مجعول و مجعول له باشد.

۸- مبنای مرحوم مظفر^(ه) در حجیت امارات در فرض امکان تحصیل علم چیست؟ اشکالی که بعضی بر این مبنا وارد کرده‌اند را بیان کنید.

۲

پاسخ: مرحوم مظفر^(ه) معتقد است اماره حتی در حق کسی که امکان تحصیل علم دارد حجت است، مادامی که بالفعل تحصیل علم نکرده باشد. (۱ نمره) اشکال این است که در فرض امکان تحصیل علم و رسیدن به واقع و مصلحت آن، تجویز عمل به اماره مستلزم تخلف از واقع و سبب تفویض واقع در فرض خطای اماره است و تجویز ترک واقع از سوی شارع قبیح می‌باشد. (۱ نمره)

۹- عبارت: «ان المرفوع فی النسخ اما حکم ثابت او ما لاثبات له و الثابت یستحیل رفعه و ما لاثبات له لاحاجة الی رفعه...» توضیح داده، پاسخ مرحوم مظفر^(ه) را بنویسید.

۲

پاسخ: اشکال: حکم مرفوع در نسخ یا حکمی ثابت است یا غیر ثابت که در صورت اول محال است رفع شود و در صورت دوم نیازی به رفع حکم نیست [در نتیجه باید نسخ حکم را تاویل ببریم یا به رفع، مثل حکم یا انتهای زمان حکم] (۰/۵ نمره) جواب: نسخ به معنای رفع حکم ثابت است، اما در مورد این اشکال که حکم شرعی ثابت که قابل برداشتن نیست این گونه پاسخ می‌دهند که: برداشتن حکم ثابت به این معنا نیست که حکم با توجه به حالت ثبوت و در فرض ثبوتش برداشته شود تا محال لازم بیاید بلکه از باب این است که چون ثبوت حکم تابع ثبوت موضوع است، موضوع برداشته می‌شود و در فرض عدم وجود موضوع، حکم هم برداشته خواهد شد. (۱/۵ نمره)

۲

۱۰- مراد از تقریر معصوم چیست؟ وجه ظهور آن در جواز فعل را بنویسید.

پاسخ: تقریر معصوم این است که کسی در محضر معصوم، عملی را انجام دهد و معصوم نیز متوجه آن عمل بشود و نیز بتواند خطای فاعل را متذکر شود با وجود همه این شرایط باز هم معصوم^(ه) سکوت کند و تذکری ندهد. وجه ظهور در جواز: تقریر معصوم ظهور در جواز فعل دارد به این دلیل که اگر فاعل عالم است از باب امر به معروف و نهی از منکر واجب است معصوم^(ه) تذکر دهند و اگر جاهل است از باب تعلیم جاهل واجب است معصوم^(ه) تذکر دهند. (یک وجه کافی است.)

۲

۱۱- چهار طایفه از اخباری که دلالت بر حجّیت خبر واحد می‌کند نام ببرید.

پاسخ: ۱. اخباری که در باب دو خبر متعارض آمده و دلالت می‌کند که اخذ بر مرجّحات کنید. ۲. اخباری که راویان را ارجاع می‌دهد به اصحاب ائمه [به طوری که از این روایات چنین بر می‌آید که فرقی بین فتوا و روایت اصحاب نیست]. ۳. اخباری که دلالت دارد بر رجوع به راویان و ثقایت و علماء. ۴. اخباری که مردم را ترغیب می‌کند به روایت و نگارش و ابلاغ آنها. ۵. اخباری که دلالت دارد بر مذمت کذب بر معصومین و نهی از رجوع به دروغگویان بر ایشان.

۲

۱۲- دلیل عقلی را تعریف کرده و توضیح دهید آیا عقل نظری می‌تواند دلیل بر حکمی شرعی قرار گیرد؟

پاسخ: دلیل عقلی: عبارت است از هر قضیه عقلی که بتوان بوسیله آن حکم قطعی شرعی را ثابت نمود. (۱ نمره)
عقل نظری نمی‌تواند دلیل بر حکم شرعی قرار گیرد، مگر به ضمیمه ملازمه حکم عقل با شرع که این حکم عقل را شارع هم قبول دارد، زیرا احکام الهی توقیفیه است و به جز از طریق وحی و گفتار معصومین ثابت نمی‌شود و عقل نظری به تنهایی و بدون لحاظ ملازمات قادر به درک آنها نیست. (۱ نمره)